

DEBATT

Kronikk- og debattredaktør: Håkon Kolmannskog, epost: hakon.kolmannskog@klassekampen.no, tlf. 22 05 95 81. Send innlegg til debatt@klassekampen.no eller på diskett. Vi tar ikke imot innlegg sendt på faks eller i brev. Innsendaren si epost-adresse blir trykt under innlegget med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. Innlegg over 3000 teikn kan bli korta ned.

Trygt?

AFGHANISTAN

Det er bra at Stoltenberg-regjeringen nå har valgt å reevaluere sakene til en del av de afghanske flyktninger. Nå er det viktig at man ikke ender opp med å la FN's Høykommissær for flyktninger – UNHCR – bestemme om Afghanistan er trygt eller ikke. Husk at UNHCR er del av FN, og at oppdraget i Afghanistan er akseptert av FN's sikkerhetsråd.

Situasjonen er alt annet enn lovende i Afghanistan, og USA har innrømmet å ha måttet fly 340 luftangrep over landet de siste par månedene – mer enn dobbelt så mange som i Irak. Luftangrepene involverer blant annet angrep med 500 og 2000 pounds bomber fra B52-bombefly. Hvor mange afghanere som har blitt drept, er uvisst, men regjeringen i Kabul innrømmer at det nå finnes 900.000 flyktninger.

Man trenger vel ikke være UNHCR for å skjønne at det ikke er noe bra sted å sende folk som for tiden lever i et ganske fredelig land der de sjenerer veldig lite.

Johannes Wilm,
representerer Blindern Fred
@indymedia.no

Om Derrida

BØKER

Det er riktig at jeg i Klassekampen 19. juni reagerte sterkt på Jon Langdals anmeldelse

av Jacques Derridas bok «Dekonstruksjon» i avisen 9. juni. Langdal skriver i sitt tilsvar sist lørdag at min reaksjon skyldes at jeg skal være «heilag overtøyd» om at det er den vestlige metafysikken Derrida kritiserer som er ansvarlig for den totalitære misere på 1900-talet.

Det medfører ikke riktighet. Jeg mener ikke at den vestlige metafysikken alene var ansvarlig for folkemordet på de europeiske jødene; taktiskpolitiske og rent økonomiske motiver var også helt sentrale årsaker til folkemordet på de europeiske jødene. Men her, i denne sammenheng, dreide det seg altså om Derrida.

Grunnen til min sterke reaksjon var forakten som Langdal i sin anmeldelse viste de to jødiske filosofene, Jacques Derrida og Emmanuel Levinas. Levinas og Derrida viet sine liv til å forsøke å utvikle måter å tenke på som skulle umuliggjøre nye folkemord. Man behøver ikke være enig i disse forsøkene; hvorvidt de har lykket er selvsagt en diskusjon. Men å henvise Derrida til evig glemsel, og å beskyldte ham for å være voldelig og terroriserende, slik Langdal i sin anmeldelse 9. juni gjør, er skremmende. At han i sitt tilsvar skriver at han ikke har tilstrekkelig kunnskaper om Derrida og Levinas, gjør ikke saken bedre.

I motsetning til hva Derrida står for, er jeg enig med Langdal i at det

også kan være på sin plass å tenke i totaliteter, ja, noen ganger kan til og med totaliteten være en fruktbar kategori. Blant annet i litteraturen. Og i etikken. Men har jeg såret Langdal, beklager jeg det.

Der undertegnede og Langdal filosofisk skiller lag, ser ut til å være i synet på dialektikken; om hvorvidt historiske hendelser inntreffer med nødvendighet, slik den revolusjonære Marx med ryggdekning i idealisten Hegel hevder – og som det kan se ut som er Langdals posisjon – eller om historiske og kunstneriske hendelser er noe som kan inntreffe, som mulighet, men ikke av nødvendighet, kun hvis noen griper situasjonen, slik Badiou, med ryggdekning i matematikeren Platon og den opprørske Marx hevder, og som jeg foreslo som antitotalitær motvekt til Langdals syn. Men det er en annen debatt.

Mitt anliggende i denne saken var å forsvare Derrida, som kanskje ikke er den første jeg ville kreve nytest akkurat nå, men som på grunn av Langdals voldsomme avvisning av ham, i en så viktig avis som Klassekampen, måtte forsvares.

At den store tsjuvasjiske poeten Gennadij Ajgi er død, har ikke vært nevnt i en eneste norsk avis. Hvorfor er det så viktig i vår tid å henvise tenkende mennesker til glemselen?

Erland Kjøsterud,
forfatter
ekio@online.no

Ikke borgerkrig

DELTE BYER

Jeg takker for observante leserbrev med innsigelser mot begrepsbruken i to av mine artikler i serien «Delte byer».

Artiklene sto på trykk i Klassekampen tre mandager på rad i mai (den 15., 22. og 29.), og de handlet om Mostar, Berlin og Belfast. Motsvarene er daterert 7. og 19. juni, og er signert henholdsvis Azer Pehilj og Anniken Dulin.

Førstnevnte reagerer på artikkelen om Mostar, og sistnevnte på den om Belfast. Kritikken i begge brevene retter seg hovedsakelig mot bruken av begrepet «borgerkrig».

Jeg må understreke at jeg selv i begge tilfellene var fullstendig klar over at det er høyst problematisk å kalle konflikten for «borgerkrig», og jeg var derfor nøye med å ikke bruke dette begrepet i det hele tatt i teksten. Når det allikevel er kommet med, så må jeg legge mesteparten av skylden på redigeringen foretatt av Klassekampen. Jeg sendte i utgangspunktet inn tre artikler på 25–30.000 tegn, som Klassekampen forkortet ned til cirka 15.000. Som frilanser er jeg blitt kjent med at det er helt vanlig at aviser forkorter slik (det skulle bare mangle), og at det også er redaksjonen som lager overskrift, ingress og billedtekster.

Klassekampen 29. mai

I artikkelen om Belfast er det en faktaboks oppe til høyre med underteksten «sentrale datoer i borgerkrigen». Dette har jeg ikke skrevet selv, og jeg hadde ikke engang lagt merke til den før jeg leste Anniken Dulin's innlegg. Når det gjelder artikkelen om Mostar, så fikk jeg den forkortede versjonen til korrektur, med Klassekampens forslag til ingress. Jeg må ta selvkritikk for at jeg ikke oppdaget at ordet «borgerkrig» ble hadde sneket seg inn der, men jeg vil allikevel understreke at det ikke er jeg som står bak det. I min opprinnelige artikkel var jeg tvert i mot nøye med å understreke at det ikke dreide seg om en borgerkrig.

Jeg oppfatter det slik at begge innleggene er skrevet på grunn av denne feilaktige begrepsbruken. Begge brevskriverne er imidlertid også skeptiske til min vinkling, samt det de oppfatter som historieløshet. Jeg er selvsagt klar over at det var den serbisk-kontrollerte jugoslaviske hær som startet krigen i Bosnia-Hercegovina, og at serbere og kroater utførte langt de fleste overgrepene der.

Når det gjelder Nord-Irland, så er det innlysende at de britiske styrkene historisk sett er å betrakte som en okkupasjonshær, som inntil helt nylig også har samarbeidet ulovlig med militante lojalist-grupper. Grunnen til at jeg ikke har fordypet meg mer i dette, er at jeg regner det som kjent stoff for Klassekampens lesere, samt at mitt ærend har vært et annet. Det er derfor en feilslutning når Dulin hevder at siden jeg ikke skriver mer om det britiske imperiets overgrep, så må det nødvendigvis bety at min mening er at «muren i Vest-Belfast er der fordi det er så mye kriminalitet og vold». Selv ikke Irish News skriver om Cromwells herjinger på 1600-tallet hver eneste dag.

Mitt ærend har altså vært noe annet, nemlig å forsøke å beskrive hvordan konflikten arter seg i det daglige livet i de tre byene jeg besøkte: hva samler folk og hva skiller dem, og i hvilken retning beveger konflikten seg? I tilfellet Belfast kan det ikke være så kontroversielt å påpeke at den sosiale nøden på begge sider (som inkluderer kort skolegang) synes å forsterke og forlenge

den problematiske til-

standen.

Allikevel utføres det nå langt færre drap enn for bare et tiår siden, og volden i Belfasts gater i dag er oftest interne oppgjør mellom kriminelle grupper av lojalister. Men selv om volden avtar, nærmer ikke de to partene seg hverandre ennå. Dette synes jeg det er interessant å påpeke.

I artikkelen om Mostar la jeg vekt på at Mostars tradisjoner som en liberal, sekulær og multi-etnisk by synes å gjøre at innbyggerne relativt raskt er i stand til å legge den grusomme fortiden bak seg. Mostar av i dag er en politisk delt by, men den er fri for sektersk vold. Tatt i betraktning hvordan situasjonen var i årene 1992–95, så er dette temmelig oppsiktsvekkende.

Det er klart at det er mye å lære av historiebøkene, men de som bor på hver sin side av muren i Vest-Belfast bør kanskje vende noe av oppmerksomheten mot Nansensenteret i Mostar.

Azer Pehilj påpeker at man ikke kan forvente all verden av en som reiste 3000 km på grunn av et feilaktig rykte om at broen i Mostar var gjenoppbygget allerede i 1997. Det er morsomt å registrere at han ser for seg at jeg tok turen fra Norge uten å sjekke dette ordentlig, men sannheten er at jeg var på interrail og befant meg i Zagreb da noen fortalte meg at broen var oppe igjen. Jeg skal ta meg bryet å sende dem begge mine uavkortede artikler per e-post for å unngå flere misforståelser.

Fredrik Giertsen
fredrik.giertsen@stortinget.no

Kvinner og hormoner

MEDISIN

«Menstruasjon, økning og avtagning av kvinnelig energi, kan vi sammenligne med 'vekselstrøm'». Når menopausen setter inn blir energistrømmen